

Til alle deltakere i Noklus

Bergen 01.03.2021

Ny anbefaling om prøvetaking og kvalitet av PNA-instrumenter for glukosemåling ved diagnostikk av svangerskapsdiabetes og diabetes

Diagnostikk av bl.a. svangerskapsdiabetes baserer seg på analysering av glukose. Riktig prøvetaking, gjennomføring av glukosebelastning og analysering av glukose er helt sentralt for å stille korrekt diagnose. Manglende kvalitet på PNA-instrumenter har i mange år begrenset deres diagnostiske bruk hvor det trengs presise og riktige prøvesvar. Bruk av PNA-instrumenter ved diagnostikk av diabetes ble frarådet.

Noklus har fulgt utviklingen av PNA-instrumenters kvalitet i mange år. Resultater fra utsendelser av ekstern kvalitetskontroll viser at videreutvikling av metoder og instrumenter har ført til forbedret kvalitet slik at enkelte PNA-instrumenter nå kan egne seg for analysering av glukose ved diagnostikk av svangerskapsdiabetes og av diabetes når hemoglobin A1c ikke kan brukes.

Basert på Noklus sin vurdering har Helsedirektoratet revidert gjeldende retningslinje for diagnostikk av svangerskapsdiabetes og diabetes. De reviderte retningslinjene åpner for bruk av enkelte PNA-instrumenter for lokal analysering av glukose i diagnostisk sammenheng. Det anbefales god analysekvalitet både for å kunne bruke PNA-instrumenter og for rutineinstrumenter på større laboratorier dersom resultatet skal brukes diagnostisk. Analysekvalitet bør kunne dokumenteres.

Fra 1. mars 2021 gjelder nasjonale anbefalinger til analysekvalitet for glukose ved diagnostikk av svangerskapsdiabetes og diabetes:

1. PNA-instrumenter som skal brukes diagnostisk, bør være anbefalt av Noklus.
2. a) Resultat ved analyse av ekstern kvalitetskontroll for disse instrumentene bør være «meget god» i diagnostisk relevant område.

b) I spesialisthelsetjenesten bør ekstern kvalitetskontroll utført på de store rutineinstrumentene ikke avvike mer enn $\pm 7,5$ % fra fasit satt med referansem metode i diagnostisk relevant område.
3. Det bør kunne dokumenteres en dag-til dag variasjonskoeffisient (CV) for intern kvalitetskontroll $\leq 2,5$ %.

Oversikt over PNA-instrumenter som oppfyller kvalitetsmålet for diagnostisk bruk finnes på Noklus sin nettside og oppdateres kontinuerlig basert på resultater fra de siste utsendelsene og på resultater fra SKUP-utprøvinger.

Detaljert informasjon om forventninger til analysekvalitet og veiledning i gjennomføring av glukosebelastning finnes på Noklus sin nettside www.noklus.no – [Glukose: Diagnostikk av diabetes](#).

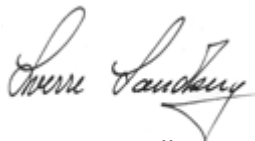
Anbefaling av prøvetakingsrør

Noklus anbefaler bruk av egnete prøvetakingsrør for glukose ved diagnostikk av svangerskapsdiabetes og diabetes. Valg av riktig prøvetakingsrør og rett tidspunkt for sentrifugering er veldig viktig pga. pågående glykolyse ved henstand etter prøvetaking. Det anbefales trombinrør som første valg. Trombinrør må sentrifugeres etter ti minutter og er egnet for prøvetaking både innenfor sykehus og utenfor sykehus der det kreves transport til samarbeidende laboratorium. Hvis transporttiden forventes å ta mer enn 2 dager kan serum brukes som et alternativ pga. dokumentert holdbarhet av glukose i serum i flere dager. Dersom prøven ikke kan sentrifugeres på oppgitt tidspunkt anbefales bruk av plasmarør med tilsatt blanding av fluorid og citrat (FC-rør). FC-rør må analyseres raskt etter sentrifugering. Det har blitt rapportert problemer med oppløsning av FC-tørrstoffet som medfører redusert holdbarhet av glukose. FC-rør anses derfor som ikke optimale til forsendelse til samarbeidende laboratorium. Utfyllende informasjon om anbefalingen av prøvetakingsrør for korrekt diagnostikk av svangerskapsdiabetes og diabetes finnes på www.noklus.no – [Glukose: Diagnostikk av diabetes](#).

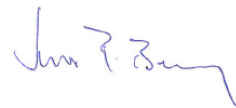
Med vennlig hilsen

Lutz Schwettmann
Noklus Møre og Romsdal

Sverre Sandberg
Leder Noklus

Jens Petter Berg
Medlem av Nasjonalt
fagråd for diabetes